ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган сумын 2-р цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/92/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Ховд хот

2023 он

Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас:70432545
Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Бадамцэцэг
Утас:
Цахим хаяг: auditbadamaa@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ ... 3
Асуудлыг онцолсон хэсэг ... 3
Аудитын гол асуудал ... 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ ... 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА ... 11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа ... 11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин ... 12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал ... 12
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд ... 12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв ... 13
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт ... 13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл ... 13
3.5.3 Нэмэлт төсөв ... 14
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн ... 14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН ... 14
4.1 Ерөнхий зүйл ... 14
4.2 Материаллаг байдал ... 15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт ... 15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ... 15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт ... 15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт ... 16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар ... 16
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн ... 16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал ... 16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ ... 16
5.1 Залруулсан алдаа ... 16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ ... 17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ӨХЗ	Өмч хамгаалах зөвлөл
ХШҮДАГ	Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар
БСШУСЯам	Боловсрол соёл шинжлэх ухааны сайд

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.27 № 2/30
танай ____________-ны №____________-т

БУЛГАН СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Б.ОЮУНДЭЛГЭР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ховд аймгийн Булган сумын цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Ховд аймгийн Булган сумын цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын онцолсон хэсэг

Тус сургууль нь өмнөх онуудад тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүждэг байсан бол тайлант оны эхний 4 сард тогтмол зардлын санхүүжилтийг орон нутгаас, сүүлийн саруудын санхүүжилтийг улсын төсвөөс авсан онцлогтой байна.

Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 18 дугаартай чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 16.1 сая төгрөгийг улсын төсөвт татан төвлөрүүлээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Засгийн Газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолоор хувьсах зардлын нормативын хэмжээг шинэчлэн тогтоосон. Боловсрол Шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаалаар сургуулийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар, үр дүнг үнэлж, үр дүнгийн нэмэгдэл урамшууллыг олгосон байна.

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 06 -ны өдрийн А/192 дугаар тушаалын хавсралтын дагуу илүү цагийн хөлсийг олгохдоо дундаж цалин хөлс тооцох журмыг баримтлаагүй байна.

0210202?8

Бусад асуудлын хэсэг

Тус цэцэрлэг нь 2022 онд нийт 150 хүүхэд сургах хүчин чадалтайгаас гүйцэтгэлээр 150 хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулж биелэлт 100 хувьтай байна.

Тус байгууллага нь тайлант онд 3 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 19 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, биелэлтийг 92.6 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**35672901.75**	**52151094.76**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	00.00	16,147,221.76
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	00.00	16,147,221.76
3121	**Төгрөг**	00.00	16,147,221.76
31211	Төрийн сангийн харилцах	00.00	16,147,221.76
33	**АВЛАГА**	1,175,328.75	00.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,175,328.75	00.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	34,497,573.00	36,003,873.00
354	**Хангамжийн материал**	34,497,573.00	36,003,873.00
35420	Аж ахуйн материал	22,831,573.00	25,617,873.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	5,866,000.00	4,586,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,800,000.00	5,800,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,335,078,665.52**	**1,309,410,559.12**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,335,078,665.52	1,309,410,559.12
392	**Биет хөрөнгө**	1,324,781,665.52	1,299,212,559.12
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,370,934,325.00	1,370,934,325.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-91,617,843.84	-114,522,304.80
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	42,575,990.00	47,405,990.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,676,740.08	-33,501,490.00
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	42,898,954.00	42,898,954.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-9,333,019.56	-14,002,915.08
393	**Биет бус хөрөнгө**	10,297,000.00	10,198,000.00
39301	Програм хангамж	1,375,000.00	1,375,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,078,000.00	-1,177,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	10,000,000.00	10,000,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,370,751,567.27**	**1,361,561,653.88**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,370,751,567.27**	**1,361,561,653.88**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,370,751,567.27	1,361,561,653.88
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	1,370,751,567.27	1,361,561,653.88
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,370,751,567.27	1,370,751,567.27
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-9,189,913.39
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,370,751,567.27**	**1,361,561,653.88**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**418,722,475.00**	**478,178,768.19**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**26,725,000.00**	**5,103,500.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	26,725,000.00	273,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	26,725,000.00	273,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	26,725,000.00	273,500.00
122	**Тусламжийн орлого**	00.00	4,830,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	00.00	4,830,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**24,566,675.00**	**42,870,368.19**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**367,430,800.00**	**430,204,900.00**
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	367,430,800.00	430,204,900.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	18,877,500.00	42,870,368.19
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	18,877,500.00	42,870,368.19
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	5,689,175.00	00.00
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	5,689,175.00	00.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**422,057,660.30**	**488,290,595.40**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**422,057,660.30**	**488,290,595.40**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	378,556,827.86	**482,810,895.40**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	271,664,506.05	**317,054,176.27**
210101	Үндсэн цалин	271,664,506.05	317,054,176.27
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	37,384,037.77	**42,310,429.91**
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,517,330.85	28,845,982.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,716,677.23	3,985,056.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,173,341.78	2,527,837.62
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	543,335.45	631,958.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,433,352.46	6,319,594.04
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	17,356,800.00	**27,648,820.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,319,300.00	6,504,000.00
210302	Түлш, халаалт	13,637,500.00	21,144,820.00

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	5,045,600.00	**11,199,660.00**
210401	Бичиг хэрэг	3,188,550.00	8,120,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,637,050.00	2,810,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	160,000.00	269,000.00
2105	**Нормативт зардал**	12,339,870.00	**49,936,048.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,130,000.00	655,000.00
210502	Хоол, хүнс	10,945,870.00	49,281,048.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	264,000.00	00.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	432,000.00	**693,000.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	693,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	34,334,014.04	**33,968,761.22**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	1,800,654.82
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	231,000.00	1,670,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	34,103,014.04	30,498,106.40
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	43,500,832.44	**5,479,700.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	4,953,138.00	5,479,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,953,138.00	5,479,700.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	893,200.00	00.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	893,200.00	00.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	37,654,494.44	00.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,654,494.44	00.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**-3,335,185.30**	**-9,189,913.39**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**-3,335,185.30**	**-9,189,913.39**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**391,997,475.00**	**474,080,527.19**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**391,997,475.00**	**474,080,527.19**
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	367,430,800.00	430,204,900.00

1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	24,566,675.00	42,870,368.19
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	18,877,500.00	42,870,368.19
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	00.00	180,000.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00.00	180,000.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	00.00	825,259.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	00.00	825,259.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**391,997,475.00**	**457,933,305.43**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**391,997,475.00**	**457,933,305.43**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**348,496,642.56**	**452,453,605.43**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	271,993,265.73	315,786,993.25
210101	Үндсэн цалин	266,734,419.73	315,786,993.25
210102	Нэмэгдэл	5,258,846.00	00.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	38,230,606.83	42,402,284.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,754,156.83	41,577,025.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	26,476,450.00	825,259.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	17,814,300.00	26,368,820.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,319,300.00	6,504,000.00
210302	Түлш, халаалт	14,095,000.00	19,864,820.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	4,195,600.00	5,851,460.00
210401	Бичиг хэрэг	2,338,550.00	3,041,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,637,050.00	2,810,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	160,000.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	00.00
2105	**Нормативт зардал**	14,749,870.00	49,281,048.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,410,000.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	10,945,870.00	49,281,048.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,394,000.00	00.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	170,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	170,000.00	00.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	432,000.00	962,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	962,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	911,000.00	11,717,654.82
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	8,465,354.82
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	911,000.00	3,252,300.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**43,500,832.44**	**5,479,700.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	4,953,138.00	5,479,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,953,138.00	5,479,700.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	893,200.00	00.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	893,200.00	00.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	37,654,494.44	00.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,654,494.44	00.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**00.00**	**16,147,221.76**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	00.00	16,147,221.76
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	00.00	16,147,221.76

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C07	Тайлант үеийн үр дүн	1,404,119,605.00	1,404,119,605.00
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,370,751,567.27**	1,370,751,567.27
D01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,370,751,567.27**	1,370,751,567.27
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,370,751,567.27**	1,370,751,567.27

D08	Тайлант үеийн үр дүн	-9,189,913.39	-9,189,913.39
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,361,561,653.88**	1,361,561,653.88

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**495,205,000.00**	**456,928,046.43**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**495,205,000.00**	**456,928,046.43**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**495,205,000.00**	**456,928,046.43**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**358,561,100.00**	**315,786,994.43**
210101	Үндсэн цалин	305,534,100.00	252,759,994.43
210102	Нэмэгдэл	48,992,500.00	58,992,500.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,034,500.00	00.00
210104	Урамшуулал	00.00	4,034,500.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**44,819,400.00**	**41,577,024.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,477,000.00	30,477,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,485,800.00	3,485,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,968,300.00	2,965,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	717,100.00	717,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,171,200.00	3,932,924.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**27,012,500.00**	**26,368,820.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,212,500.00	6,504,000.00
210302	Түлш, халаалт	22,400,000.00	19,864,820.00
210303	Цэвэр, бохир ус	400,000.00	00.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**962,000.00**	**6,813,460.00**
210401	Бичиг хэрэг	00.00	3,041,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	00.00	2,810,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	962,000.00	962,000.00
2105	**Нормативт зардал**	48,300,000.00	49,281,048.00
210502	Хоол, хүнс	48,300,000.00	49,281,048.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	3,170,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	3,170,000.00	00.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	12380000.00	11801000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,880,000.00	00.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,500,000.00	11,801,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	0.00	5299700.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	00.00	5,299,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	5,299,700.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	492,205,000.00	473,075,268.19

1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	465,192,500.00	430,204,900.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	465,192,500.00	430,204,900.00
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	27,012,500.00	42,870,368.19
132001	Орон нутгийн төсвөөс	27,012,500.00	42,870,368.19
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	00.00	16,147,221.76
610001	Төсвийн байгууллага	01.00	01.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	25.00	25.00
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	14.00	14.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	07.00	07.00
620004	Гэрээт ажилтан	03.00	03.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**25.00**	**25.00**
650004	СЄБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	15.00	15.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	07.00	07.00
650010	Гэрээт ажилтан	03.00	03.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Булган сумын 2 дугаар цэцэрлэг нь "хамт олны хандлага ёс зүйг сайжруулах, олон нийтийн оролцоонд суурилан хүүхэд нэг бүрийн эх хэлний чадвар, хөгжил, төлөвшлийн чанарт ахиц гаргах, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, сургалтын орчинг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, өөртөө үнэлгээ хийх, багш, хүүхдийг хөгжүүлэх, чиглүүлэх, эцэг эх, хүүхдийнхээ хөгжил төлөвшлийг дэмжих, багштай холбоо тогтоох, хамтран ажиллах" гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлжээ.

Дээрх зорилго, зорилтын хүрээнд БСШУС, аймгийн БСУГ-аас дэвшүүлсэн зорилго зорилтыг ханган сургуулийн өмнөх боловсролын талаарх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, орон нутгийн боловсролын төлөвлөлтийг боловсруулан хэрэгжүүлж боловсролын үйлчилгээний хүртээмж, олон нийтийн бүтээлч оролцоог нэмэгдүүлэхэд үйл ажиллагаатайгаа уялдуулахад чиглүүлж ажилласан байна

Үүнд:

- ✓ *Нутаг дэвсгэртээ хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх*
- ✓ *Засгийн газрын шийдвэр болон харьялах дээд шатны шийдвэрийг гүйцэтгэлийг хэрэгжүүлэх*
- ✓ *Харьяа яамны сайдын тушаал, шийдвэрийг хэрэгжүүлэх*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- ✓ *Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль*

БСШУ-ны сайдын 2022 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/439 тоот тушаалаар Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэгийг 25 орон тоотой байхаар баталсан байна. Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг нь эрхлэгч 1, арга зүйч 1, багш 6, туслах багш 6, нягтлан бодогч 1, нярав 1, тогооч 2, тогоочийн туслах 1, манаач 1, үйлчлэгч 1, галч 3 албан хаагчидтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна./ Гүйцэтгэл 25 байна/

Тус цэцэрлэгийн хамран сургах тойргийн 2-5 настай 455 хүүхэдтэй, өдрийн болон хувилбарт бүлгийн 338 буюу 76% нь сургуулийн өмнөх боловсролд, 2022 онд 5 настай 116 хүүхдээс 67 малчдын хүүхэд 100% СӨБ –д хамрагдсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус байгууллага нь Боловсролын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Хувьсах зардлын дундаж норматив, аргачлал батлах тухай 91 дугаар тогтоол, Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээ тогтоох 107-р тогтоол, МУ-ын БШУ-ны сайдын А/122 тушаал,
МУЗГазрын 192 дугаар тогтоол, Сангийн сайдын 120 дугаар тушаал, МУЗГазрын 252 дугаар тогтоол, БШУС-ын А/500 тушаал болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 9.2 сая төгрөгөөр буюу 0.9 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	16,147.20	16,147.2
Авлага	1,175.3	-	(1,175.3)
Бараа материал	34,497.5	36,003.8	1,506.3
Үндсэн хөрөнгө	1,335,178.6	1,309,410.5	(25,768.1)
Нийт хөрөнгө	**1,370,851.4**	**1,361,561.5**	**(9,289.9)**
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,370,751.5	1,361,561.6	(9,189.9)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**1,370,751.5**	**1,361,561.6**	**(9,189.9)**

Дээрх хүснэгтээс харахад Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэгийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 9189.9 мянган төгрөгөөр буурсны материаллаг нөлөө нь авлага буурч, төрийн сангийн харилцах данстай холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 465.2 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 27.0 сая төгрөг нийт 492.2 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 19.2 сая төгрөгөөр бууруулж 430.2 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 42.8 сая төгрөг нийт 473.0 сая төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй эсвэл өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлд үндэслэснээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг тодотгоогүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 7 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 430.2 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, орон нутгийн төсвөөс 42.8 сая төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 430.2 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 42.8 сая төгрөг нийт 473.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 456.9 сая төгрөг буюу 95.1 хувьтай байгаа нь төсвийн харилцахын үлдэгдэл 16,1 сая төгрөг байгаатай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт

	Сургуулийн өмнөх боловсрол -71801			
1	Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал-80111	27,182.5	26,368.8	97
2	Нийтлэг үйлчилгээ-80112	21,067.2	16,501.5	78
3	Эрүүл мэндийг дэмжих-81605	1,300.0	1,300.0	100
4	Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол-81807	53,300.0	49,281.0	92
5	Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин-81816	2,516.3	2,516.3	100
6	Боловсролын стандарт, сургалтын-81834	315,957.5	309,208.7	98
7	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа-81835	51,751.7	51,751.7	100
ДҮН		473,075.2	456,928.0	100

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй. Нэмэлт төсөвтэй холбоотой нэмэлт дансаар ямар нэгэн гүйлгээ гараагүй болно.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн цалин хөлс илүү цагийн мөнгө олголттой холбоотой зөвлөмж тусгасан.

Аудитыг Эл би альфа экспэйншин аудит ХХК-ны аудитор Б.Бадамцэцэг 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 01 дүгээр сарын 29–ний хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 05 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 422.1 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 6.3 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 5.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй байна.

Булган сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан тэргүүн дэд, дэд, орлогч дарга, 7 дугаар зүйлд заасан албан тасалгаа, 10 дугаар зүйлд заасан цалин хөлс, нэмэгдэлтэй холбоотой заалтууд хамаарахгүй байна.

8 дугаар зүйлд заасан дүрэмт хувцастай холбоотой тус газраас зардал гараагүй бөгөөд БШУС-ын 2022 оны 11 дүгээр сарын 08-ны А/452 дугаар тушаалын хавсралтын дагуу 2.5 сая төгрөгийн үнэ бүхий зөөлөн эдлэл худалдан авч бараа материалд бүртгэн авсан байна.

9 дүгээр зүйлд заасан албан томилолтын хувьд тус байгууллага нь 2022 онд 0.152 мянган төгрөгийн томилолтын зардлыг 2 албан хаагчид олгосон байна. Энэ нь эрхлэгч, нягтлан бодогч нар сургалтанд хамрагдах ажлаар ажилласан байна.

11 дүгээр зүйлд заасан нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмжийн хувьд БШУС-ын 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ны А/500 тоот тушаалын хавсралт 4,1, 4.2-т заасны дагуу нэмэлт урамшууллаар 5.1 сая төгрөгийн тэтгэмжийг олгосон байна.

12 дугаар зүйлд заасан бусад хангамжийн хувьд холбоотой зардал гараагүй байна.

13 дугаар зүйлд заасан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, 14 дүгээр зүйлд заасан цахим худалдан авалт, 15 дугаар зүйлд заасан хэмнэлтийн бусад арга хэмжээтэй холбоотой албан хаагчдад түлээ нүүрсний хөнгөлөлт 4.4 сая төгрөгийн зардал гарсан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 159 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 157 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон мэдээлэл 2 байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тус Цэцэрлэгт Аймгийн ТАГ-аас 2022 онд завсрын аудит хийгдсэн ба өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хянасан.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар өгөгдсөн батлагдсан орон тооноос 2 хүн илүү ажиллуулж цалинжуулсан, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй, шатахуун худалдан авахдаа И баримтгүйгээр худалдан авсан 1.6 сая төгрөгийн 3 зөвлөмж өгөгдсныг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 3 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	1637.1	3	1637.1	100
Нийт дүн	**3**	**1637.1**	**3**	**1637.1**	**100**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх, анхаарал хандуулахуйц асуудал байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2.3 сая төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс 1.2 сая төгрөгийн санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэж, 1.1 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.1 Залруулсан алдаа

Аудитын явцад санхүүгийн тайланд 1.2 сая төгрөгийн залруулга хийлгэж зөрчлийг арилгуулсан.

Үүнд:

- ✓ **Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой:**
- ✓ Мөнгөн гүйлгээний тайланд санхүүжилтийг 1.0 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчимыг баримтлана", 5.1.3- д "жинхэнэ хэрэгжилтийн", 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно"

[1] *Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,*

✓ Үнэ төлбөргүй бараа материалыг 0,02 сая төгрөгөөр үр дүнгийн тайланд тайлагнаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", нийт 1.2 сая төгрөгийг залруулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-т "Аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх" заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

5.2 Төлбөрийн акт

5.2.1 Илрүүлэлт: 8-р сард ээлжийн амралтын хугацаанд давхардуулан 11 хоногийн 799.3 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах",НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчимыг баримтлана", 5.1.3- д "жинхэнэ хэрэгжилтийн", 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно" 20-р зүйлийн 20.2.5.дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах; "Үнэн зөв байдал", "Иж бүрэн" байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитаар төлбөрийн акт тогтоов.

5.2.2 Илрүүлэлт: 2021 оны үлдэгдэл 2 тонн нүүрсийг зарлага болгоогүй, 2022 оны эцэст үлдэгдэлтэй хэвээр байгаа нь нүүрсний зарцуулалтанд тавих хяналт сул, тооллого хангалтгүй дутуу хийсэн, дутагдсан нүүрсийг илрүүлээгүй 290.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах",НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчимыг баримтлана", 5.1.3- д "жинхэнэ хэрэгжилтийн", 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно" 20-р зүйлийн 20.2.5.дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах; "Үнэн зөв байдал", "Иж бүрэн" байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоов

5.3 Албан шаардлага

Албан шаардлага бичээгүй болно.

5.4 Зөвлөмж

Зөвлөмж бичээгүй болно.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа	Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан	Буруу тусган илэрхийлсэн	Үүнээс
				Залруулсан

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Мөнгөн гүйлгээний тайланд НД-ын болон БСГ-аас олгосон мөнгийг дутуу тайлагнасан	1.0	1,005.3	-	-	1.0	1,005.3	1.0	1,005.3
Үнэ төлбөргүй Сумын ОНХС-аас олгосон бараа материалыг үр дүнгийн тайланд тусгаагүй	1.0	170.0			1.0	170.0	1.0	170.0
Дүн	2.0	1,175.3	-	-	2.0	1,175.3	2.0	1,175.3

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл / мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Үүнээс							
	Нийт алдаа		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цэцэрлэгийн эрхлэгч Б.Оюундэлгэрт 08-р сард амралтын мөнгөтэй давхардуулан 11 хоногийн илүү цалин олгосон	1	799.3	1	799.3				-
2021 оны үлдэгдэл 2 тонн нүүрсийг зарлага болгоогүй, 2022 оны эцэст үлдэгдэлтэй хэвээр байгаа нь нүүрсний зарцуулалтанд тавих хяналт сул, тооллого хангалтгүй дутуу хийсэн дутагдсан нүүрсийг илрүүлээгүй зөрчил илэрлээ	1	290.0	1	290.0				
Дүн	**2**	**1,089.3**	**2**	**1,089.3**	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Алдаа илрээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Алдаа илрээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн								
Нийт дүн								

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: **Х.БОЛДБААТАР**

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: **А.ЦЭЦЭГСҮРЭН**

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: **Б.БАДАМЦЭЦЭГ**

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 17 өдөр Дугаар 26/А2160424 Ховд

ХОА-2022/92/НА/-СТА-ТШЗ

ТӨЛБӨР БАРАГДУУЛАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Булган сумын Цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайланд аудит хийхэд 8-р сард ээлжийн амралтын хугацаанд давхардуулан 11 хоногийн 799.3 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон, 2021 оны үлдэгдэл 2 тонн нүүрсийг зарлага болгоогүй, 2022 оны эцэст үлдэгдэлтэй хэвээр байгаа нь нүүрсний зарцуулалтад тавих хяналт сул, тооллого хангалтгүй дутуу хийсэн, дутагдсан нүүрсийг илрүүлээгүй 290.0 мянган төгрөгийн зөрчил нийт 1089316 төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; "16.5.4.төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх; 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах заалтуудтай нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "*Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захирамжны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно*" гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Дээр дурдсантай холбоотой 1089316 /Нэг сая наян есөн мянган гурван зуун арван зургаан төгрөг/ -ийг Төрийн сан банкин дахь бусад нэр зааж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор төвлөрүүлэх.
2. Тогтоосон төлбөрийг барагдуулах арга хэмжээ авч төлбөрийн актын биелэлтийг 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Булган сумын Цэцэрлэгийн эрхлэгч Б.Оюундэлгэр нягтлан бодогч С.Байгальзаяа нарт тус тус хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

АХЛАХ АУДИТОР Д.НАРАНТУУЛ

[1]Монгол Улс, Ховд аймаг, Жаргалант сум, Цамбагарав баг, Засаг даргын Тамгын газрын байр, 3 давхар
Утас: 70433061